

Medicinski fakultet / Visoka medicinska škola / HIGIJENA SA EPIDEMIOLOGIJOM

Uslovjenost drugim predmetima	Nema uslovjenosti
Ciljevi izučavanja predmeta	Sticanje znanja i vještina, prenošenje znanja iz oblasti higijene i zdravstvenog vaspitanja
Ime i prezime nastavnika i saradnika	Prof. dr Dragan Laušević
Metod nastave i savladanja gradiva	Predavanja, seminari, konsultacije
I nedjelja, pred.	Oblast izučavanja higijene i uloga zdravstvenog vaspitanja;
I nedjelja, vježbe	Principi zdravog načina života – zdravi životni stilovi - seminar.
II nedjelja, pred.	Značaj lične higijene i higijene odjeće i obuće za zdravlje ljudi; Mentalna higijena - mentalno zdravlje i poremećaji;
II nedjelja, vježbe	Mentalna higijena i fizička aktivnost - seminar.
III nedjelja, pred.	Mentalna higijena – problem nikotinizma; Mentalna higijena – problem alkoholizma
III nedjelja, vježbe	Seminar - bolesti zavisnosti.
IV nedjelja, pred.	Mentalna higijena – problem zluopotrebe psihоaktivnih supstanci/droga
IV nedjelja, vježbe	Ispitivanje i ocena prirodnog (dnevnog) osvetljenja.
V nedjelja, pred.	Uticaj okoline na zdravlje ljudi - Voda za piće i zdravlje; Uticaj zagađenja vode na zdravlje ljudi; Uticaj zagađenja vazduha na zdravlje ljudi
V nedjelja, vježbe	Higijenski pregled vode za piće (fizički i hemijski pregled).
VI nedjelja, pred.	Uticaj zagađenja zemljišta - dispozicije otpadnih materija na zdravlje ljudi ; Higijena ishrane - Uloga ishrane u zdravlju ljudi; Hranljive materije
VI nedjelja, vježbe	Antropometrijska mjerena.
VII nedjelja, pred.	Higijena radne sredine - fiziologija rada i profesionalne štetnosti po zdravlje;
VII nedjelja, vježbe	Higijena radne sredine - mjere zaštite na radu.
VIII nedjelja, pred.	Školska higijena;
VIII nedjelja, vježbe	Terenska vježba-higijensko sanitarni nadzor školskog objekta
IX nedjelja, pred.	Pokazatelji učestalosti obolijevanja i umiranja (incidencija, prevalencija, mortalitet i letalitet); Izvori podataka o obolijevanju i umiranju, epidemiološki nadzor
IX nedjelja, vježbe	Sagledavanje obima pojava na osnovu pokazatelja obolijevanja i umiranja
X nedjelja, pred.	Uzročnost u epidemiologiji, Epidemiološki modeli i koncepti bolesti; Prirodni tok bolesti, agens i dispozicija
X nedjelja, vježbe	Agens; Uticaj dispozicije na kretanje jedne bolesti u populaciji
XI nedjelja, pred.	Kolokvijum - test; Putevi prenošenja uzročnika zaraznih bolesti;
XI nedjelja, vježbe	Kontakt, voda i hrana kao put širenja infektivnih bolesti; Uloga vektora u prenošenju infektivnih bolesti
XII nedjelja, pred.	Epidemiološki metodi (deskriptivni, analitički i eksperimentalni);
XII nedjelja, vježbe	Primjena deskriptivnog metoda u Epidemiologiji - Endemska nefropatija; Analitička epidemiologija: anamnistička i kohortna studija pušenja i raka pluća ; Experimentalna epidemiologija: kliničke i terenske eksperimentalne studije, te interventne studije u zajednici
XIII nedjelja, pred.	Prevencija bolesti - Imunizacija; Rano otkrivanje bolesti (skrining);
XIII nedjelja, vježbe	Pripremanje i izvođenje imunizacije, izvještavanje i evaluacija rezultata imunizacije; Skrining programi u Crnoj Gori
XIV nedjelja, pred.	Bolničke infekcije; Mjere suzbijanja zaraznih bolesti; Uloga visoke medicinske sestre u sprečavanju i suzbijanju zaraznih i nezaraznih bolesti
XIV nedjelja, vježbe	Prevencija intrahospitalnih infekcija na primjeru odjeljenja za novorođenu djecu; Protivepidemijske mjere na primjeru crijevnih i respiratornih infekcija
XV nedjelja, pred.	Epidemiološke karakteristike najvažnijih masovnih nezarazni bolesti;
XV nedjelja, vježbe	Epidemiološke karakteristike malignih neoplazmi, kardiovaskularnih bolesti i šećerne bolesti
Obaveze studenta u	Redovno pohađanje nastave, seminar, kolokvijum ispit

toku nastave	
Konsultacije	Permanentno, e-mail-om
Opterećenje studenta u casovima	
Literatura	- Belojević G. Higijena, univerzitet Crne Gore 2013. - Jorga J. urednik. Higijena sa medicinskom ekologijom – Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu, 2016; - Higijena i epidemiologija. Dinko Puntarić, Darko Ropac i suradnici, Medicinska naklada, Zagreb, 2016. - Epidemiologija. Radovanović Z, Vlajinac H, Janković S, Jarebinski M, Jevremović I, Marković D, Lj, Šipetić GS, Pekmezović T, Čobeljić M, Gledović Z. Nauka, Beograd, 2001. Praktikum iz opšte epidemiologije. Radovanović Z, Vlajinac H, Jarebinski M, Janković S, Adanja B, Jevremović I, Gledović Z, Marković DLj, Pekmezović T, Šipetić GS. Medicinski fakultet, Beograd 2001.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	Prisustvo nastavi i vježbama 20 (10+10) poena, kolokvijum 40 poena, završni ispit 40 poena. Prelazna ocjena se dobija kada se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.
Posebne naznake za predmet	
Napomena	
Ishodi učenja	Nakon što student položi ovaj ispit, biće u mogućnosti da: 1. zna i razumije osnovne pojmove higijene, determinate zdravlja i zdrave stilove života; 2. zna mjere prevencije za bolesti zavisnosti (nikotinizam, alkoholizam, zloupotreba droga) 3. zna i razumije važnost higijenske ispravnosti hrane i zdravog načina ishrane 4. zna, načine da promoviše strategiju i mjere / programe zdravstvenog vaspitanja i promjena u ponašanju , 5. razumije važnost aktivnosti na spriječavanju bolesti povezanih sa faktorima životne sredine (voda, vazduh, zemljište, buka). 6. Poznaje osnovne mjere zaštite na radu; 7. zna i razumje predmet i sadržaj epidemiologije 8. poznaje i razumije pokazatelje učestalosti obolijevanja i umiranja (incidencija, prevalencija, mortalitet i letalitet). Zna koji su izvori podataka o obolijevanju i umiranju. 9. Razumije funkciju i način primjene epidemiološkog nadzora. Zna i razumije koncept prirodnog toka bolesti, agense, osjetljivost i dispoziciju otpornost. ; Poznaje puteve prenošenja uzročnika zaraznih bolesti 11. poznaje epidemiološke metode (deskriptivni, analitički i eksperimentalni), i nivoje prevencije bolesti uključivši rano otkrivanje bolesti (skrining): poznaje kalendar obaveznih imunizacija u Crnoj Gori. Poznanje mjere sprečavanja i suzbijanja zaraznih bolesti 12. Poznaje epidemiološke karakteristike najvažnijih masovnih nezarazni bolesti, kao i ulogu visoke medicinske sestre u sprečavanju i suzbijanju zaraznih i nezaraznih bolesti